EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

XXIV International Science Conference
«Modern technologies among us in the environment»

June 17-19, 2024

Rome, Italy

UDC 01.1

ISBN – 9-789-40372-430-0

The XXIV International Scientific and Practical Conference «Modern technologies among us in the environment», June 17-19, 2024, Rome, Italy. 419 p.

Text Copyright © 2024 by the European Conference (https://eu-conf.com/).
Illustrations © 2024 by the European Conference.
Cover design: European Conference (https://eu-conf.com/).
© Cover art: European Conference (https://eu-conf.com/).
© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Yakovenko R., Labunets V. Features of mineral nutrition of intensive apple plantations. Abstracts of XXIV International Scientific and Practical Conference. Rome, Italy. Pp. 14-15.

URL: https://eu-conf.com/en/events/modern-technologies-among-us-in-the-environment/

59.	Котова Л.М. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МУЗИКАНТІВ ДО ДИСТАНЦІЙНИХ КОНКУРСНИХ ВИСТУПІВ	265
60.	Лялюк А.М. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПОБУДОВИ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ МАРКЕТИНГ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ОСВІТИ	268
61.	Нікітенко А.І. МЕТОД ДИСКУСІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ	272
62.	Фасолько Т.С. ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	274
	PHARMACEUTICS	
63.	Єрмоленко Т.І., Трутаєва Л.М., Трутаєв С.І. РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ СПАЗМОЛІТИКІВ ПРИ АБДОМІНАЛЬНІЙ БОЛІ	279
	PHILOLOGY	
64.	Venhrynovych N., Krysak V., Olevych S. SYNONYMS IN ENGLISH MEDICAL TERMINOLOGY AND PROFESSIONAL VOCABULARY IN THE FIELD OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY	281
65.	Вискушенко С.А. ФАХОВИЙ ТЕКСТ У ЗАГАЛЬНО-НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ	285
66.	Дзюбановська І.А.В. КУЛЬТУРНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ БАР’ЄРИ В ПЕРЕКЛАДІ ДИПЛОМАТИЧНОГО ДИСКУРСУ	288
67.	Зарудняк Н.І., Пепчук О.Я. ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ, УКРАЇНОЦЕНТРИЗМ ТВОРЧОСТІ ОЛЕГА БАБІЯ (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ "ЖИТТЯ ПРОЖИТИ – НЕ ПОЛЕ ПЕРЕЙТИ")	291

ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ, УКРАЇНОЦЕНТРИЗМ ТВОРЧОСТІ ОЛЕГА БАБІЯ (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ «ЖИТТЯ ПРОЖИТИ – НЕ ПОЛЕ ПЕРЕЙТИ»)

Зарудняк Наталя Іванівна,
старший викладач кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Пепчук Оксана Ярославівна,
старший викладач ДНЗ «Лисянський ПАЛ»
с. Лисянка, Україна

Уже зі сторінок першого оповідання «Найсмачніший коровай» (збірка «Життя прожити – не поле перейти») селяни (жителі Серединки) постають величними у своїй простоті боголюбами та богообраними хліборобами: «Божа благодать для нас – це пізнати щастя творення хліба» [1, с. 14]. Сільське свято дає можливість автору продемонструвати красу й багатство духовного світу серединців. А що воно показано ще й через сприйняття дитини, то читач може спостерігати, як батьківські цінності стають частиною внутрішнього світу молодшого покоління: «Олесик тримав у руках шматочок духмяного пшеничного хліба, і був він для нього найсмачнішим у світі, солодшим від меду та морозива!» [1, с. 14].

Преображення Господнє, або ж Спас в Україні мав переважно світське значення, пов'язаний зі святом урожаю. «Красномовним свідченням того, що Спас символізував свято врожаю, яке згодом використало в своїй обрядовості християнство, є звичай освячувати в церкві дари природи: яблука, сливи, груші, обжинкові вінки, бджолині стільники тощо» [2]. Олег Бабій демонструє цю традицію серединців в оповіданні: «Бабуся Олена пішла до церкви, принесе освячених яблук і груш» [1, с. 12]. А в будинку культури на укритих розшитими рушниками столах (одвічне прагнення українців до краси) «стоять вази з яблуками, грушами, миски з медом. Золотяться дині, червоніють нарізані кавуни» – все, до чого «торкнулася невтомна і щедра рука хлібороба» [1, с. 13–14]. Те, що своїм празником село обрало саме Спаса, теж характеризує жителів як землеробів за глибинною внутрішньою суттю, які обожнюють землю, вміють і люблять на ній працювати, цінують її дари. Жителі села знають вартість хліба, тому з шаною несуть короваї на вишитих рушниках: «Хліб – усьому голова. Ви всі знаєте, як він важко росте, скільки сил треба віддати, щоб його зібрати» [1, с.14]. Дідусь іде на роботу в день свята врожаю у вишитій (празниковій) сорочці – теж демонстрація особливого ставлення до події.

Українці споконвічні автохтони, які понад усе люблять свою землю, якщо доля закидає на чужину, то при першій же можливості прагнуть повернутися

додому. Олег Бабій не ідеалізує сільське життя, правдиво показує реальність, в якій дітей часто виховують дідусі та бабусі (батьки на заробітках): «Фотографії зі свята хлопчик надішле своїм батькам, які зараз працюють за кордоном і повернуться не скоро. Там, на чужині, вони сумують за Серединкою – центром світу та теплою крапкою на карті України, звідти линуть думками щодня до рідного краю» [1, с. 12]. І хоча Серединка всього лише «крапка», а в день свята саме в ній мають зафіксувати рекорд України, що робить її значною, вагомою: рослини хлібороби посіяли у формі величезного тризуба, що є символом волі й любові до України, «герб можна побачити лише з висоти пташиного польоту або за допомогою дрона. Схожі фігури є лише в пустелі Наска» [1, с. 12]. Волелюбність – ще одна споконвічна риса українців, яку переймають і діти під час таких дійств.

Свято – це демонстрація здобутків, відпочинок, розвага, спілкування: центральною вулицею проходить парад техніки, діти готують пісні, «розваги різні, батути для малечі, солом'яні бички та ведмеді, солодку вату продають» [1, с. 12], «виставки квітів, вишитих рушників, подушок, картин», величезні дідухи» [1, с. 12-13]. Люди виконали найважливішу справу року – зібрали врожай. Жителі села слухають зі сцени будинку культури традиційні пісні про маму, чорнобривці, оберіг роду – рушник, які близькі їхньому внутрішньому світу, тому розчулюються: «дідусь у задумі підпер підборіддя рукою, а бабуся тихцем утирає хустиною сльозу» [1, с. 13].

Хліборобська праця – не просто повинність, вона опоетизовується у творі. Очима Олесика читач бачить поле як золоте безмежжя, а комбайна – як вітрильника на ньому, який здолає будь-які негаразди: «Олесикові здається, що це зовсім не зернозбиральний комбайн, а стрімкий вітрильник, який летить на хвилях золотого океану. І не страшні йому ні бурі, ні підводні рифи. Бортовий комп'ютер сам обирає швидкість і темп роботи, підбирає загублені колоски. Машина залишає за собою лише солом'яний слід» [1, с. 13].

В іншому оповіданні «Берегиня» автор намагається відтворити духовний світ українців через образ бабусі Христі (певно, й ім'я є засобом характеротворення, воно походить від грецького – «християнка», «віддана Христу») працелюбної (без діла не сидить – лущить стручки квасолі), згорбленої на радянських та панських щоденних роботах, з глибокими тріщинами, що нагадували ріллю (асоціативна спорідненість із землею, що творить, народжує), по долонях від важкої праці, «роботи бабуся не боялася. «Очам страшно, а руки все зроблять», – завжди говорила старенька» [1, с. 15]. Автор із любов'ю змальовує жінку, у якої час забрав усе, але не зміг зруйнувати вміння радіти й душевну доброту, що робить її зворушливо красивою: «Сонце та вітер випалили всю її вроду, поморщили лице, вибілили коси і лише очі сяяли радістю та добротою, які обігрівали її серце холодними самотніми днями» [1, с. 14–15]. І в цьому творі Олег Бабій показує, як досвід життя старшого покоління стає набуттям молодшого. Про життя бабусю Христю розпитує маленький Ігор. Хлопчик теж виписаний із любов'ю, він добрий, щедрий, здатний до співпереживання, що

відчувають навіть тварини («друзяки»): кіт терся біля ніг, «Тузик лежав неподалік на землі, вимахував хвостом і довірливо дивився» [1, с. 14]).

Не випадково твір має назву «Берегиня»: в оповіданні вміщено розповідь, як Матір Божа (Берегиня) врятувала оселю родини прабабусі Христі, але і сама прабабуся є берегинею пам'яті роду, духовності. Вона прожила довге й важке життя: голод, евакуація майна на Схід, гітлерівська окупація, визволення 44-го року, – в її пам'яті зберігається безліч казочок, цікавих історій, і вона щедро ділиться своїми знаннями, досвідом, спогадами з племінниками, їхніми дітьми, онуками. Особливий трагізм баби Христі полягає ще й в тому, що вона не мала власних дітей, але внутрішнього тепла вистачало, щоб зігрівати ним дітей родичів, вона вміла спілкуватися з дітьми, радіти цьому спілкуванню. Так, у творі показано, як вона ділиться з онуком Ігорем своїм сприйняттям віри. Віру жінки не змогли зруйнувати часи атеїзму, нівечення-знищення церкви (розтягли тракторами), в яку колись ходила щонеділі («дістала з-за коміру і показала малому натільного хрестика, що був супутником її нелегкого життя» [1, с. 15]), вона продовжила молитися вдома перед образами: «Врожаю, здоров'я, миру прошу у Спасителя та у Матері Божої, заступниці нашої на небесах» » [1, с. 16]. Тут і віра в Долю, і віра в Бога, Богородицю. Такими, як баба Христя, і передається наступним поколінням споконвічна набожність українців, на відміну від дикої російської забобонності. Такими, як баба Христя, прищеплюється повага до інших народностей, розуміння різниці світоглядів, звичаїв українців та їхніх сусідів, які мирно взаємовигідно співіснували.

В оповіданні вміщено розповідь про табір циган, який щороку зимував в яру біля села: «В яру шатра свої розбивали і жили в них до весни, а потім знову ішли по світу бродити. Цигани-чоловіки добрі ковалі були, вони людям коней кували, вози ремонтували. Наші односельці жили дуже бідно, але за роботу платили хто чим міг: хто борошна дасть, хто бараболі, а хто і кусень сала. Жінки їхні нічого не робили, хіба що по руці гадали» [1, с. 17]. Тут же розповідається й про те, як мати баби Христі забрала відігрітися на піч до своїх дітей новонароджене циганча, яке витягнула з ополонки, після чого циганка відмовлялася забрати дитину, бо її зіпсували: у них своя система загартування, система виживання. «Раніше зими були холодні і сніжні. Снігу нападало по саму стріху. Хатин по селі видно не було. Ото як з комина дим іде, то і вгадуєш, що там оселя людська. А циганські діти роздягнені по снігу бігали і не хворіли. Загартовані такі були цигани» [1, с. 17].

Врешті це ще й формування розуміння поняття добра і зла. Міняються часи, які змінюють типи поміщиків, але незмінним залишається те, що ті, що понад усе прагнуть грошей, мало зважають на людей: «Мій батько Остап працював управителем у поміщика, так як умів писати, читати та рахувати. А поміщик ставився до нього зверхньо, як і до інших селян. До грошей він жадібний був і виділив моїм батькам клаптик землі над яром, щоб хату собі поставили. Ти знаєш, де спуск із греблі до ставка?» [1, с. 16–17]. А коли у 1917 році вигнали поміщиків, свої пани з'явилися, серед них – Гоник, що одним з перших після революції грабував поміщицький маєток, а потім став найбагатшим у селі. І це

прагнення до наживи в українців традиційно асоціюється зі злом. Навіть в усній народній творчості, як правило, бідняк – добрий і розумний, багач – злий, обмежений і жорстокий; зневага до простих людей карається. Нажите нечесним шляхом не приносить добра. Гоник втратив усе та ще й наробив лиха односельцям, бо взявся різати та смалити свині у вітряну погоду: «Порив вітру спочатку запалив Гоникову хату, а потім розкидав вогняних птахів по всьому селу» [1, с. 18–19]. У тому, що хата прабабусі вціліла, прослідковується мотив чуда, порятунку завдяки молитві та вірі у заступництво вищих сил. І дві сльози, «що котилися по такому доброму і рідному обличчю» [1, с. 19] прабабусі, набувають символічного значення, співмірного зі сльозами Божої Матері, в яких надзвичайна доброта і любов.

Любов в Олега Бабія асоціюється з теплом: Серединка – «тепла крапка на карті України» [1, с. 12], очі баби Христі (дзеркало душі) – «обігрівали». Уміння любити, сердечність – ще одна з характерних рис українців.

Провідною ідеєю оповідання «Межа» Олега Бабія є саме прищеплення любові до людей. Тут знову ж таки автор обирає облюбований ним прийом передачі досвіду від старшого покоління до молодшого. До речі, теж цікавий педагогічний момент: досвід переймається від тих людей, які любі: «Малий крокує поважно за дідусем і про все намагається розпитати, істину життя зрозуміти, перейняти від *любої* людини всі […] знання, кожне слово зловити, кожен рух запам'ятати» [1, с. 33]. Дідусь із онуком розмовляють про яблука, яких старенький уже не дочекається, бо буде за Межею (філософське поняття в українців на позначення переходу між світом живих і світом мертвих). Онук не розуміє, для чого ж тоді дідусь садить сад. І тут знайомиться з людинолюбною філософією великої, мудрої людини з великим серцем: «Так, я вже не покуштую плодів праці моєї. Можливо і цвіту першого не побачу, але є ти. Ти мою справу доведеш до кінця. Ти і діти твої радітимуть першому цвіту кожного саджанця, міжряддя прополете, від морозу і шкідника захистите, а потім і перший урожай зберете. І я з вами теж смакуватиму червонобокими яблуками, тільки вже Там, за Межею. Ти ж пригостиш мене? […] Йтимуть люди подорожні, а ти винесеш їм корзину свіжих яблук, пригостиш, запропонуєш водички попити, в тіні саду відпочити. Ті люди відпочинуть, мене згадають, тобі подякують, Богу помоляться за здоров'я твоє та за спасіння душі моєї. Вони покуштують і я з ними радість солодку розділю» [1, с. 33]. Спостерігаємо в цьому оповіданні, як і в двох попередніх, христоцентрично-християнослідувальне, глибинно-гуманістичне українське світобачення автора, на яке вже звертав увагу Павло Ямчук [3, с. 7].

У творі звучить й ідея спорідненості людини з довколишнім світом: «Сивий дідусь-садівник в молодому саду оглядає кожне деревце, гладить його, розмовляє, як із рівним собі. Маленький онук ходить слідом за дідом із широко відкритими, сповненими цікавості, очима» [1, с. 32]. В оповіданні Межа» Ігор теж відчував себе товаришем кішки і собаки. Таким світовідчуттям наділені персонажі з багатим духовним світом, яким автор симпатизує.

В оповіданні «Дзеркало душі» звучить ностальгія за втраченим українським світом, квітучим, теплим, рідним, із «п'янким ароматом польових квітів» [1, с.

111], «холодною цілющою водою з найглибшої криниці» [1, с. 111], зоряним небом і юнацькими мріями про міжгалактичні мандрівки, мальвами у порослому споришем дворі, айстрами на городі в баби Ганни, з такими незвичайними людьми, як баба Ганна, що вміла, як ніхто в селі, назбирати повні відра маслюків і опеньків, нарвати з самого вершечка черешень і пригощати ними зустрічних, та дід Христофор, який любив коней. Світ цей зникає, його розбирають «по цеглинці, по камінчику» [1, с.111], руйнують і занедбують: «криничку сміттям і хмизом закидали» [1, с. 111], «хату розвалили і в яр глину вивезли», інші хати господарі покинули і вже ніколи сюди не повернуться, про що промовляють «похилені ворота,.. поросле бур'янами подвір'я,.. ворон, що звив гніздо на старій акації» [1, с. 114].

Якщо в уже згадуваному оповіданні «Найсмачніший коровай» село (Серединівка) – центр світу, «тепла крапка», що прочитується і як рідна, і як жива, то тут Березівка – це «невидима крапка на карті України» [1, с. 111] і не через розмір села, а через те, що воно вмирає: «Село мене зустрічає цвинтарем» [1, с. 111]. Щоправда, проводжало колись теж цвинтарем, але вдвічі чи втричі меншим. Певно, не лише сковородинство («По світу тікав, від світу тікав, та від себе втекти неможливо» [1, с. 111]) та юнацькі мрії погнали чоловіка від рідного дому, а й ота безперспективність села. Герой із болем запитує: «Скільки таких вимираючих Березівок, Вербівок, Яблунівок у нашій державі?» [1, с. 111].

В оповіданні подано персоніфікований образ хати, особливої ваги автор надає вікнам: «Якщо в людини очі – дзеркало душі, то в хати вікна – дзеркало душі..» [1, с. 114]. Коли вона живе, тоді «вікна посміхаються, як очі людські» [1, с. 111], в ній є радість життя і тепло, по шибках стрибають весело сонячні зайчики або течуть сльози-дощі. Хата вмирає разом зі своїми господарями: «Давно їх з дідом немає на цьому світі. І хата померла теж: ні вікон, ні дверей. Виколотими очима, як сліпа каліка, дивиться хата на дорогу і плакати не може – сльози давно скінчилися» [1, с. 113].

Автор надає символічного значення образу хати. Хата – душа, тобто внутрішній стрижень людини, духовне начало, першооснова буття («Я наведу лад у дворі, в хаті і в душі своїй» [1, с. 114]), хата – захист, місце сили, місце, де збирається родина і зберігається пам'ять роду, хата – держава: «Мій дім – моя фортеця. Почну і я відбудовувати свою державу з власного дому, завжди відкритого друзям і гостям, і в той же час, неприступної цитаделі для ворога-загарбника» [1, с. 115]. Виразно звучить тут ідея україноцентризму, побудови майбутнього власними силами, відроджуючи забутий і занедбаний сільський, тобто близький до землі, природи та національних традицій рідний світ.

Проблема історичної пам'яті, мотив тяглості традицій, їх незнищенності і передавання від покоління до покоління порушується в оповіданні «Коли квітують жита»[1, с. 53]. Дідусь Володя, який знає про все на світі і готує Дмитрика до п'ятого класу, розповідає онукові про козаків, які відбивали татарські набіги, про трагедію кримських татар, про татарське зілля, яке розкладають у хаті на Трійцю, та про давні вірування українців, про те, що «на Зелені Свята починають квітувати жита, русалки з води виходять і мерці

прокидаються» [1, с. 55], їх душі сидять на цвинтарних парканах і чекають подарунків від живих. Дідусь наголошує на важливості родової пам'яті та поваги до культу предків: «Наші предки – це охоронці роду, тому нащадки і повинні поминати їх» [1, с. 55], особливо коли йдеться про козаків, а в наш час про воїнів, що загинули за Україну. Малий Дмитрик переймається легендою власного роду, за якою його прадід забув відвідати могилу свого діда, і виявляє бажання покласти на могилу своєї матері татарське зілля і крашанку. Так формується безперервність традиції: з цього часу Дмитрик, уже й ставши дорослим, виконуватиме цей прадавній ритуал, який містичним чином об'єднує усі покоління роду.

Художній світ збірки Олега Бабія «Життя прожити – не поле перейти» наповнений образами мудрих сільських трударів, що попри нелегку долю зберегли красу та духовне багатство, понад усе люблять землю, наділені надзвичайною працелюбністю, щедрістю і добротою. Переймаються долею свого українського світу і передають молодшому поколінню досвід, духовні скарби, вірування, традиції, аби не перервалася ниточка, що зв'язує предків і нащадків одного роду й цілого народу.

Олега Бабія ми зараховуємо до представників «першої хвилі літераторів» факультету філології та журналістики УДПУ, про що згадується у публікації Н. Зарудняк [4, с. 227]. Філолог, педагог відчувається у його творчості, і, без сумніву, накладає на неї відбиток його друга спеціальність – «українознавство». Гуманістична та україноцентрична спрямованість творів має ще й професійне підґрунтя. Олег Анатолійович є членом НСЖУ, лауреат літературної премії імені Василя Думанського (2020). Став «переможцем літературного конкурсу, присвяченого 70-річчю від дня народження В. М. Думанського (у номінації «Людські долі – невигадані історії, бувальщини») [5, с. 281].

Список літератури:

1. Бабій О. Життя прожити – не поле перейти. Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. 162 с.

2. Преображення Господнє. *Вікіпедія:* вільна енциклопедія. https://bit.ly/4ccceOv (дата звернення: 06.06.2024).

3. Ямчук П. М. Квітучий сад вічних образів у творчості Олега Бабія. Бабій О. Життя прожити – не поле перейти. Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. С. 4–11.

4. Зарудняк Н. І. Інна Снігур як представниця «першої хвилі літераторів» факультету філології та журналістики УДПУ. The 15th International scientific and practical conference "Distance education as the main problem of young people" (December 26 – 29, 2023) Madrid, Spain. International Science Group. 2023. P. 227–230. https://isg-konf.com/uk/distance-education-as-the-main-problem-of-young-people/ (дата звернення: 05.06.2024).

5. Маніленко П. В. Олег Бабій. Маніленко П. В. Добридень, Березівко. Серія журналу «Моя Вінниччина». Випуск 51. ПрАТ «Вінницька обласна друкарня», 2020. 336 с.